

[Skriv ut](#)

www.nordlys.no [Publisert 15.11.2005 - 09:33]

Språkstrid i skolen

Av: Curt Rice, Tromsø

I et leserinnlegg 10.11.2005 (Språkstrid i ungdomsskolen), tar lederen i Tromsø kommunes oppvekstkomité Arild Hausberg opp saken om obligatorisk læring av et 2. fremmedspråk i ungdomsskolen. Den nye kunnskapsministeren Øystein Djupedal har som kjent eliminert dette kravet – før det engang ble innført – og Hausberg skriver om hvorfor han støtter Djupedal.

Så vidt jeg kan se er Hausbergs hovedargument at ikke alle er tilpasset språklæring, eventuelt at noen sliter med språkundervisning. Dette er to litt forskjellige argumenter, og jeg ønsker å kommentere dem begge.

Fascinerende

En av de mest fascinerende sidene med språk er at alle mennesker er født med nettopp det som betviles her, nemlig evnen til å tilegne seg språk. Et barn fra Etiopia er like godt egnet til å lære seg norsk som et barn fra Evenes – bare se hva som skjer med adoptivbarn.

Kanskje mener man at språktilegnelsesevnen blir mindre etter hvert som årene går. Uten å gå inn på de forskningsmessige utfordringer med slike påstander, vil jeg bare flagge min fulle støtte dersom Djupedal og Hausberg ønsker å bytte ut obligatorisk 2. språk i ungdomsskolen med et obligatorisk 2. språk i barneskolen. (Enda bedre: Start med eksponering for fremmedspråk allerede i barnehage!)

Medfødt evne

Jeg vil påstå at enhver 13-åring har en medfødt evne til å lære ikke bare ett fremmedspråk, men til og med to. Og forskningen viser at læring av fremmedspråk bidrar også til å øke kognitive evner på andre områder. Tospråklige barn gjør det bedre på matteprøver enn de enspråklige!

Men selv om jeg setter spørsmålstegn ved påstanden om at noen 8. klassinger ikke er i stand til å lære seg ett språk, så har Hausberg helt sikkert rett i det at noen sliter med språktilegnelsen.

Men da må man spørre: Kutter vi krav fordi noen finner noe vanskelig? Hva med matte, sidemål, for ikke å snakke om heimkunnskap eller gym? At noen sliter kan ikke være en god grunn for beslutninger om hva som skal kreves. Slike argumenter gjelder alt – og dermed ingenting.

Fremmedspråkundervisning krever spesielle metoder. Man tilegner seg et språk når man har behov for å bruke det språket for å kommunisere. En mulig strategi i fremmedspråkundervisning er dermed å simulere slike situasjoner. Men dette krever mindre grupper med elever, bedre ressurser og muligheten for fremmedspråklærere til å stadig fornye seg i de nyeste pedagogiske teknikkene.

Lære mer

Istedenfor å si at det holder med engelsk, vil jeg oppfordre både Kunnskapsministeren og oppvekstkomiteen til å lære mer om hva som fungerer i 2.språksundervisning, og til å få inn de ressursene som er nødvendige til å skape spennende og vellykket undervisningssituasjoner. La oss finne ut hvorfor noen sliter, få inn mer ressurser, gi lærerne enda mer kompetanse, og dermed ordne opp i dette – i stedet for å bare gi oss.

Hausberg viser i brevet sitt å ha noen flotte, spennende og positive holdninger om våre barns skolehverdag: Ungene skal bli utfordret og skal oppleve å mestre noe hver skoledag. Slike holdninger fortjener god og varig støtte. Men jeg vil påstå at akkurat med språkundervisning har man antakelig den mest naturlige anledningen til å oppnå slik mestring. Tilegnelse av språkkompetanse er et krav ungdomsskoleelever kan oppnå og lykkes med. Og da burde man satse for fullt på det.

<http://www.nordlys.no/debatt/ytring/article1825783.ece>